

DOEPAK

DUPAK DOEPAK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUMELKRANTKRABBEL DOEPAK DUPAK
Nr. 218

Semar: een figuurtekst

Bovenstaand kalligram (figuurtekst) is gemaakt door Baukje Scheppink ©. Zij gebruikte hiervoor een gedicht uit het boekje 'Wayang-liederen' (1931). Auteur: Noto Soeroto (1888-1951), een Javaanse journalist, dichter, danser en schrijver. Aan de orde komen: de **wayang**, zijn vertoner (**dalang**), het gamelan-orkest en de figuren die in een Indonesische wayangvertoning optreden. **Semar** is een wijze nar en dienaar van goden en edelen. Hij is een van de **punakawan** (komische personages) uit een wayangspel. Semar lost in veel **lakons** (wayangverhalen) de problemen op. Hij heeft een potsierlijk uiterlijk. Zijn dikke buik is bloot en hij heeft een enorme bilpartij.

Bewerkte liedtekst: "Ik ben Semar, de potsenmaker, de trouwe dienaar van mijn Heer! Ik heb mijn held tot in het hevigst van het strijdgewoel gevolgd; ik ben zijn wonden tot medicijn en zijn eenige hoop in zijn diepste verslagenheid. Mijn zotheden rollen uit mij als noten uit een oude mand met gaten; ik strooi kwinkslagen en grollen om mij heen als rijstkorrels, die stromen uit een versleten zak." ... "Gij allen: hurkende en staande toeschouwers, die uren aanéén luistert naar het verhaal van den Dalang! Vraagt uzelf, waarom mijn dwaasheden uw onbewogen gelaat plotseling doen glanzen en de luide uitbundigheid van uw schaterlach de gamelan overstemt."

Wil je meer te weten komen over Semar en zijn vrienden? Zie: www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Wayang.aspx (allerlei documenten op het gebied van wayang), www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/techniek/speel12.html (wayang kulit) en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak209.pdf (Semar de trouwe dienaar: poëzie van Noto Soeroto). Concept: **Otto van der Mieden** © (2014). Klik op de **vet gezette** woorden voor hyperlinks. Dit document op internet, zie: www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak218.pdf. Veel leesplezier en **applaus!**

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkrumelkrant en -krabbels! Een dupak (spreek uit: dgepak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doode stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwierven de armen wijd uit.